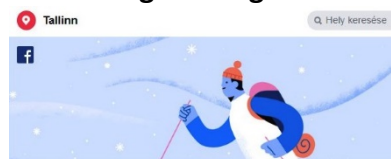

TALLINNI MESE ---avagy a Finn ug(o)rók(a) és a vak varjúcska, aki kiénekelte a sajtót? A Rózsi?!---

Nem is olyan rég (ha jól emléxem még – igaz ez nem a Rózsi, hanem a Rözse volt, a Soltész Rözse) egy vaskosabb kőhajításnyira indultunk Tallinnba, mert az Észtek fővárosa mintegy 1500 kilométerre található Budapesttől északra, amit nem lehetett nem észrevenni a megérkezésünkkel a vízszintes hóesésben, amikor rögtön megszólított az arckönyv, hogy: **Jó napot Tamás! De kezdjük inkább az elején nem? De!**

-2° F / C
havazás
Max.: -1° Min.: -7°

Jó napot, Tamás!

Tallinn területén jelenleg havazik. Az előrejelzés szerint ma a legalacsonyabb hőmérséklet -7 fok lesz. Ma este felhős lesz az égbolt.

egyöntetűen pozitívak voltak a visszajelzések, így összességében mi elégedettek vagyunk a filmes nappal kapcsolatban."

Sorrendben következett Tallinn, ahol személyesen prezentáltunk, **végül pedig Szófiában zártuk** a téli hadjáratot, ahonnan Dimova Nelli, programszervező a következőket küldte: *„18 órakor sajnos csak néhányan voltak, de fél 7 után már a fiatalabb nézők is megjöttek, így a hivatalos részről maradtak le, amikor az elején az intézet igazgatója, Dimitrov Györgyi szólalt fel, majd a Színház- és Filmművészeti Egyetem képviselője, Ivan Ivanov docens, a teoretikai, kritikai osztályból a filmeket és a fesztivált is bemutatta, utána jöttek a filmek. Ha az idei 14. fesztivál alkotásait is bemutathatnánk az intézetben, talán célszerűbb lenne bolgár felirattal is ellátni őket, mert a közönség nagy része megriad az angoltól. Még egyszer köszönjük a lehetőséget, remélem, hogy a jövőben is tudunk együttműködni!"*

Most pedig következhet kronológiában az Észte beszámoló, melyet tehát volt szerencsénk személyesen átélni. Azért a királyi többes, mert ugyan a BuSho fesztiváltól csak magamban voltam, azonban a magyar filmnapok első napjára Jéger Zsombor is velem tartott, aki pedig a SZFE nemrégiben végzett hallgatója, jelen esetben pedig Mundruczó Kornél: Jupiter holdja című játékfilmjének főszereplőjeként volt hivatalos. Így aztán reggeltől estig sokat beszélgettünk, én sokat sztoriztam, mint rendesen, aztán Zsombor is sokat mesélt a szakmájáról, meg a filmezésről, és, hogy ő tulajdonképpen zenész is és Debrecenből jött, aztán a Solaris moziban este a közönségtalálkozón is megosztott velünk néhány műhelytitkot.

De kicsit előre szaladtam, hiszen még csak megérkeztünk dél körül, a magyar Intézet újdonsült finn-angol szakos közigazdász igazgatója, Orosz Tamás, hatgyermekes apuka várt bennünket a reptéren, aztán a gépkocsiján bevitt bennünket a szállásra. Épp csak annyi időnk volt, hogy elhelyezkedhettünk az Old Town Maestro, kiváló belvárosi szállodában és már indultunk is tovább, először ebédelni, mert aztán 17:30-kor már kezdődött is a filmvetítés. Én szokás szerint megkérdeztem, hogy mit esznek a helyiek, nem meglepő módon halat, ezért egy füstölt lazacos tésztával kezdtem, aztán másnap a reggeli a szállodában nagy örömmel ruszli volt lila hagymával később pedig láttam a halpiacot is, amit úgy hívnak, hogy Kala Saal! Aztán fény derült rá, hogy az észteknek is van véres hurkájuk, de májas nincs és azt hiszem tömören ennyit a gasztronómiáról!

Este tehát Jupiter holdja, Észte premier, miközben összeállt a kép a fejemben, hogy ez volt az a film, melynek cirka 700 millió támogatásán durrogtam anno a filmalap kapcsán, hogy nem-e lehetne-e esetleg úgy variálni a költségvetést, hogy ők inkább „csak” 699-et kapjanak, mi viszont mondjuk kettőt? Spongyabobot rája!

Másnap reggel még mielőtt Zsombor elindult volna haza, Csüllög Edinával (Észtországban élő magyar rendező, évekig volt a BuSho előzsűrijének tagja) és családjával közös városnézésen voltunk a szakadó hóesésben, miközben végig beszélgettük az utat és megtudtunk további részleteket arról, hogy hol is vagyunk. Az észtek ca. 1,5 millióan vannak, ebből 500 ezer betelepített orosz, akiket nem annyira szeretnek errefelé, ugyanis nem hajlandóak megtanulni észtül, de haza se akarnak menni, mondván itt mégis jobb az élet. Tallinn, tehát az **egykori Hansa-városok** egyikeként és a világörökség részeként tárult elénk teljes valójában, a csodálatos középkori városfallal és az abba beékelte bástyákkal, melyekben manapság különböző művészeti csoportok dolgoznak.

--- Edina, Zsombor, Tamás és Tamás a prezentáción (fotó: Bán István)

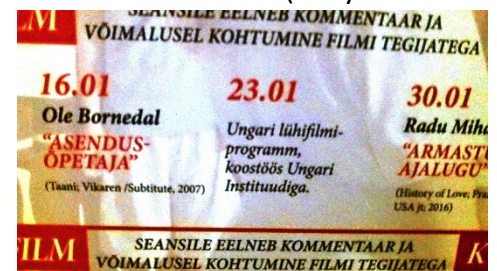
Az első világháború harci eseményei szerencsésen elkerülték a várost. 1918. február 24-én Tallinnban kiáltották ki a független Észt Köztársaságot, azonban 1939-ben a valami paktum értelmében a szovjet érdekszféra része lett és hamarosan felállították a Vörös Hadsereg katonai bázisát, előkészítve ezzel az ország hivatalos bekebelezését. A második világháború már nem telt eseménytelenül, ugyanis először a németek elfoglalták a várost, majd a szovjet légerő 1944 folyamán többször bombázta a várost majd visszafoglalták a németektől. Ekkor következett be, amit máig köhögnek, megalakult az Észt Szovjet Szocialista

Köztársaság, majd Észtország függetlenségét a magyaroknak is kedves dátum alkalmával, 1991. augusztus 20-án állították helyre. Amint az orosz nagykövetség előtt mentünk el, megemléztünk, hogy nemrégiben még kígyózó sorokban álltak az emberek a vízumért, de aztán rátértünk a boldogabb témákra is. Szemet szúrtak az állomáson várakozó ultramodern vonatok, majd tágra nyílt szemekkel, sőt leesett állal hallgattam, amikor közölték, hogy a tömegközlekedés ingyenes Tallinnban. Az észtek 2011 óta euróval fizetnek és manapság a hivatali ügyintézés szinte mindenhol online és nagyon gördülékenyen megy, mesélte idegenbe szakadt honfitársunk, aki egyébként a Finnugor Film Fesztivált is szervezi immáron 5 éve. Útba ejtettük azt a legrégebbi iskolát, melyet még a svéd király alapított az 1600-as években és ahová Edina került ki annak idején cserediákként, aztán itt ragadt, most pedig 2 gyermeket nevel valahol a Lett határ közelében lévő erdőben!

Miközben az esti prezentációra készülődtem jelentették be az idei Oscar-jelölteket, köztük Enyedi Ildikó: Testről és lélekről című alkotását, melyet természetesen azonnal belefoglalmaztunk az esti előadásba is.

Ismét az intézet igazgatóval érkeztünk a Baltii Media Kolledz-be, mely egy feltűnően modern, nagyon jól felszerelt iskola [szuper mozival](#) rengeteg külföldivel a diákok között, akik szerencsére a bemutatóra is eljöttek! Ismét Edina volt a moderátor, csak épp az első esti magyar – észt villámkurzust követően (melynek során ismét kiderült, hogy azt hiszem 2 hasonló szót találtunk az egy nyelvcsaládunkban, ez volt a kéz és a méz, ami ott kézi és mézi) ezúttal angolnáló társalogtunk, köszönhetően a külföldi diákság részvételének.

Aztán a további részleteket a hazafelé úton egy észt diák, Artur mesélte nekem a repülőn, útban Varsó felé, ahol pedig a másfél órás késés miatt mindketten lekéstük a csatlakozásunkat, így aztán volt időnk folytatni a témákat még a repülőtéren is.

A LOT flotta már odafelé feltűnően kényelmes volt, nagy bőr ülések előtt nagy tér a lábadnak, utána is néztem, ez a Bombardier Canadair CRJ700-as típus volt, aztán az örömben egy kis üröm is vegyült. Májig ismeretlen okok miatt egyszer csak nem kezdődött el a beszállás Tallinnban, így aztán nagyjából akkor indultunk, amikor Varsóba kellett volna érünk, de már ugyanúgy, mint mikor legutóbb történt velem ilyesmi, mire az infópulthoz értünk, már át volt bükölva a jegyünk és kaptunk egy ebéd vócsert is rögtön a Bijanka étterembe...

Aztán az is kiderült, hogy öten késtük le a Budapesti átszállást, és közben az egyik magyar utas említette, hogy 3 órás késés esetén (ez pedig végül 4 és fél volt) kártérítést fizet az üzemeltető, én pedig gondoltam, hogy na hát, [újabb érdekes adat](#) (de lehet, hogy nem csak nekem), hazaértem és nekilendültem az ügyintézőnek!

Tehát Artur azt is elmesélte, hogy Tallinn a Balti-tenger egyik legnagyobb kompikötője, ahonnan rengeteg járat indul többek között Helsinkibe (70 km, 2 óra alatt mindössze 15 euro és rengeteg finn jár át szeszt venni) vagy épp Szentpétervárra (ami szintén csak 170 km, az oroszokhoz viszont senki nem megy).

Aztán szóba jött, a korábban már említett évforduló, hogy február 24-én micsoda nagyszabású katonai seregszemplére készülnek, az Észt állam fennállásának 100. évfordulóján ([amire a románok is](#) gőzerővel készülnek, de az egy külön mese avagy mise, de nem meglepő, mert ugye idén 100 éve ért véget az I. világháború) mire megkérdeztem tőle, hogy ilyen még van? És hogy sorkatonai szolgálat is van még, mire rögtön visszavágott, hogy: Hát nektek könnyű! Nincs közös határotok az oroszokkal... De mivel ez egy észt mesének indult finnugorokkal, ezért aztán szeretnénk velük is lezárni ezt a beszámolót, illetve nem csak velük, hanem az egész Baltikummal, mert ez a villámlátogatás olyan pozitív élményeket nyújtott, hogy a Lett-Litván-Észt háromszöget szeretném felfedezni legközelebb, melyhez az első információ mindössze annyi volt, hogy a 3 országban összesen laknak annyian, mint Magyarországon, csak sokkal nagyobb területen! Első feladványként tehát ki kellene derítenem a népsűrűséget és ezt a cikket úgy lezárni pozitívan, hogy folyt.köv!

Köszönjük a lehetőséget és az Intézeti együttműködéseket! --- tami2018